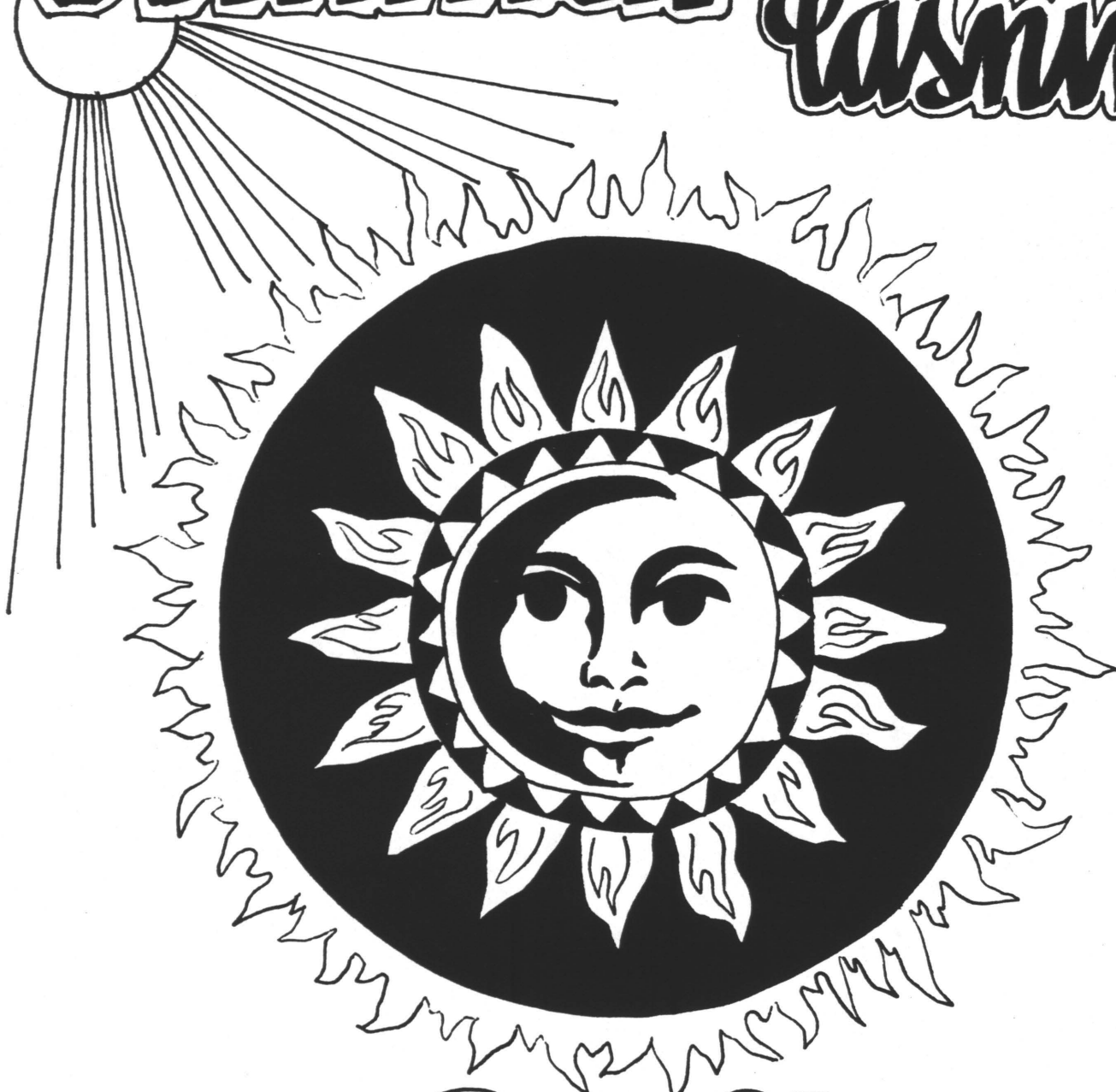

Extra sol och ...

SOMMARläsning

1993

Västerbergslagens

UFO-förening

Hej läsare!

Nu när det åter går mot sommar och ljusare tider kanske vi får en del tid över för läsning. Vi har därför knåpat ihop en extra tidning, med lite klipp och artiklar som vi hoppas ska falla er i smaken. Den innehåller däremot inte några rapporter.

Vill samtidigt passa på att önska alla en varm och skön sommar o semester.

Vi återkommer i höst med mera spännande läsning ...

Red.

GÄSTER FRÅN VÄRLDSRYMDEN?

Vem var den varelse som sumererna kallade Oannes? Kan han ha varit en rymdfarare som landsteg på jorden för 5000 eller 6000 år sedan?

Vi vill gärna tolka alla gamla myter i vår egen tids perspektiv: och vi har svårt att förstå att människor kan ha upplevt tillvaron annorlunda än vi. När rymdåldern började, upptäckte man också rymdfärdsmotiv i myterna. Det har redan skrivits många böcker om hur man i gammal mytologi kan skymta rymdfarkoster, varelser från andra planeter eller kunskaper som människan måste ha fått utifrån universum. Det mesta är nog nonsens och galenskap. När det gäller Oannes finns det dock ett och annat som är besynnerligt. Om det någonstans i myterna verkligen finns minnen av rymdfarare - då skulle det nog vara här, i berättelsen om amfibien som kanske blev stjärnhimlens Piscis Australes.

Men hur var det med Oannes?

Han hade fiskskepnad, och han kunde tydligen leva som amfibie. Han hade stora kunskaper och lärde människan allt hon behövde veta för att bli en civiliserad varelse; men han ansågs ändå "motbjudande" eller "vederstygglig" (enligt Apollodoros), kanske för sitt utseendes skull. Han åt inte, och "under fiskhuvudet fanns ett annat huvud". Var det en varelse i rymddräkt?

Det är meningslöst att spekulera enbart med hjälp av denna berättelse: och det måste naturligtvis finnas enklare och mer sannolika tolkningar. Men fiskvarelserna finns även i en helt annan tradition, hos dogonerna i det västafrikanska Mali. De myter som man där träffar på är betydligt mer oroande än myten om Oannes...

DOGONERNA.

En gång landade på jorden en farkost, en "ark"; den kom ner från himlen och rutschade bullrande utmed marken. Den var vitglödande men svalnade sedan, och det talas om hur den spydde ut eld. "I arken" befann sig fiskliknande varelser, ett slags amfibier som dogonerna kallar nommer (ibland nämner de en enda varelse, kallad Nommo). Dagen då farkosten landade var "Fiskens dag". Nommerna (eller Nommo) kom från Sirius. Sedan de hade lärt människan allehanda nyttiga ting, och dessutom upplevt ett antal "äventyr", som har bevarats i dogonernas riter, försvann de och for på nytt ut i rymden.

De hade dessförinnan givit ett löfte om att återkomma: och förbudet skall vara att en ny stjärna syns på himlen. Temple gissar att detta är "moderskeppet" som kretsar kring jorden; och en sådan stjärna syntes innan nommerna landade första gången.

Temple drar den naturliga slutsatsen att nommerna och sumerernas Oannes är identiska. En traditionsförbindelse är nog inte helt otrolig, eftersom dogonerna (eller en del av stammen) tycks ha kommit vandrande till sina nuvarande boplatser söder om Sahara från trakter längre upp i norr. Måhända har de något att göra med en lybisk folkstam, nämnd av Herodotos som garamanterna. Dogonerna avbildar nommerna som storögda, fiskliknande varelser med en huvudbonad som man med en smula fantasi kan uppfatta som en rymdhjälm... De har spröt eller horn på huvudet - liksom Oannes på de sumeriska och babyloniska sigillerna.

SIRIUS SOM UNIVERSUMS CENTRUM?

(Under 1800-talet spekulerade astronomerna ibland om vårt stjärnsystems centrum skulle ligga där eller i riktning mot Sirius, men dogonerna kan inte gärna veta något om detta). Det mest intressanta är emellertid deras "informationer" om Sirius. Runt den synliga stjärnan kretsar - anser dogonerna - en annan, mycket liten och osynlig stjärna som är tyngre än alla andra stjärnor; de kallar den po tolo, "stjärnan Po", och den består av en oerhört massiv och på jorden okänd "metall" som kallas sagala. Den rör sig runt Sirius på 50 år och roterar kring sin axel på ett år. Dess bana är oval och tecknas på ett sådant sätt att man omedelbart tänker på en ellipsbana med Sirius i ena brännpunkten (vilket stämmer med Keplers första lag). Dessutom finns en tredje stjärna som också kretsar kring Sirius. Den har en massa som är fjärdedelen av massan hos po tolo; den kallas emme ya, "Kvinnosolen", och kring den kretsar en mindre himlakropp - en planet - som nämns med flera olika namn: "Kvinnostjärnan", "Getherden" eller "Sko-makarens stjärna".

Den som har en smula kunskaper i astronomi måste bli ganska konfunderad inför dessa uppgifter. Sirius har verkligen en följeslagare, Sirius B, upptäckt genom observationer av Bessel på 1840-talet och Clark på 1860-talet. Den är 10000 gånger ljussvagare än Sirius själv (Sirius A), och man kan alltså inte se den med blotta ögat. Numera vet vi att den är en "vit dvärg", en åldrad och sammanstörtad stjärna vars diameter är ungefär en femtiondedel av diametern för Sirius A.

Dessutom är den verkligen "tung". Tätheten är 50000 gånger större än vattnets, vilket innebär att en kaffekopp materia från Sirius B väger 10000 kilo - drygt så mycket som ett lokomotiv.

Omloppstiden runt Sirius A är nästan exakt 50 år - närmare bestämt 49 år och 11 månader. Tyvärr känner vi inte rotationstiden. Någon tredje stjärna har inte upptäckts, men ingenting hindrar att den existerar: trippelstjärnor är ganska vanliga i universum.

Den bana för po tolo som dogonerna ritade stämmer förbluffande väl med banan som Sirius B har på vår himmel. Det ligger frestande nära att stämma in i Temples slutsats: dogonerna känner verkligen till Sirius B. De har i århundraden eller årtusenden haft kunskaper om universum som vår vetenskap nått fram till först under de senaste decennierna.

SIRIUS.

Sirius lyser med ett intensivt vitt sken som man klara nätter kan se skimra en aning i grönt. Astrofysiken - den vetenskap som bland annat handlar om stjärnornas utveckling - antyder att en stjärna som Sirius knappast kan ha förändrats väsentligt på några årtusenden. Trots detta har den med all säkerhet förändrats. Folk som observerade stjärnan i antiken anger nästan enstämmigt att den lyste med ett helt annat sken än i nutiden: den var röd.

Några exempel. En babylonisk inskrift liknar Sirius vid glödande koppar. En annan gång nämner man att Sirius liknar Mars - en planet som är välbekant för sin röda färg. Ptolemaios liknar Sirius vid stjärnor som Antares och Aldebaran och påstår att den är "ljus och rödaktigt skimrande". Likaså påstår Horatius att den är röd. Seneca, död år 65 e.Kr., noterar att Sirius röda färg blir tydligare i klart väder, medan det röda hos Mars då syns mindre väl. Även greken Eudemos på 300-talet f.Kr. talar om Sirius röda sken. En enda person, den notoriskt otillförlitlige romerske skalden Manilius, har påstått att den är blå.

Sannolikt lyste Sirius med rött sken, i varje fall fram till omkring 200 e.Kr. För astronomerna är detta visserligen besynnerligt men kanske inte heller oförklarligt. Det kan någonstans mellan oss och Sirius ha legat ett moln av absorberande materia, en typ av stoftmoln som väsentligen har fångat upp det blåa ljuset och som nu har drivit undan. En annan möjlighet är att Sirius har en följeslagare som för ett par tusen år sedan lyste med ett starkt rött sken.

Det kan tänkas - fast det är osannolikt - att den nutida vita dvärgen förr var synlig som en röd stjärna.

Skulle detta kunna förklara att dogonerna tycks känna till Sirius B?

Egyptierna talade ibland om en följeslagare till gudinnan Isis, en viss Nefrytis. Men Isis var också stjärnan Sirius. Det kan se ut som om egyptierna haft en aning om "dubbelsystemet" Sirius A/Sirius B. I så fall måste man ha kunnat se dem som två distinkta stjärnor: och detta är omöjligt. De båda "komponenterna" i dubbelstjärneparet ligger mycket tätt ihop, och utan teleskop har de aldrig synts annat än som en enda stjärna, oavsett på vilket sätt de har lyst i äldre tider. Dogornerna kan inte heller ha upptäckt stjärnornas kretslopp kring varandra. Dessutom måste Sirius B länge ha varit en vit dvärg, om deras traditioner om den "tung" po tolo skall ha någon mening.

Ryktena om Sirius följeslagare kan alltså inte ha sitt ursprung i några astronomiska observationer.

Kanske ska man trots allt inte ta saken så allvarligt. Voltarie hade inte träffat några dogoner, och inte heller hade han tillgång till några hemlighetsfulla kunskaper från forntiden. Ändå kunde han berätta om hur jorden fick besök av en invånare från ett planetsystem kring Sirius: det skedde i romanen Micromegas från 1752. Rymdfararen är en jätte, tre mil lång och femtio tusen fot kring midjan; dessutom har han över tusen sinnen och kan se stjärnor av femtionde magnituden - ett ljus som är hundra miljoner miljarder gånger svagare än vad människoögat kan uppfatta. Voltaire tänkte sig att varelsen kom från en jätteplanet, oerhört mycket större än jorden. Man kan tillägga att planeten måste ha haft låg täthet och mycket svag tyngdkraft på sin yta - annars skulle invånarna inte ha kunnat röra sig. Det är uppenbart att Voltaire inte visste någonting om Sirius B. Men vad skulle vi ha sagt om han istället hade råkat spekulera om en liten och tät himlakropp? Är det ena mer osannolikt än det andra?

Voltaire levde i en tid då man ofta diskuterade frågan om "bebodda världar". Det är dock ett gammalt tema. Tanken att stjärnorna kan vara beboeliga har funnits mycket länge, runt om i världen: den är inte en produkt av rymdåldern eller ens av den astronomiska vetenskapen.

Man kan ha olika ideer om hur sådana myter uppkommer hos "primitiva" folk, men det är inte nödvändigt att tro på besök från världsrymden. Tills vidare kan man nog inte säga mer: man förnekar därmed inte att besök faktiskt kan ha ägt rum.

Sannolikt är dogonernas berättelser om Sirius ingenting annat än en fantasi av samma art som Voltaire's, fast de råkade gissa mer rätt än han.

Källa: Himlavalvets sällsamheter. Peter Nilsson.
Vetenskap för alla.

DEN GÅTFULLE VANDRAREN -

Han visste vägen
den gåtfulle vandraren
- visste vägen att gå -
Ändå - hans fot satte spår
i sanden i mossan och gräset
Många klanderade hans sätt att gå
hans sätt att vägen gå - och strax
de förlorade hans spår - hans sätt
att gå -
Aldrig nådde han målet
med sitt sätt att gå
men han älskade - älskade
att i sanden mossan och gräset
med sin fot sätta spår
Visste sin väg - visste sin väg
att gå den gåtfulle vandraren
sätta sina spår i sand mossan och gräs
Gå utan mål - hans sätt att gå

Aztekernas fall

— om civilisation och blodtörst

I höst har aztekerna blivit aktuella — detta tack vare årets Nobelpris som tilldelats den mexikanske poeten Octavio Paz. Han har indianskt blod i ådrorna och har intresserat sig mycket för aztekernas konst och kultur — innan spanjorerna kom kanske man ska tillägga.

Mexico City är en bullrig, starkt förorenad och stökig stad men ett har den som är oöverträffat, det praktfulla antropologiska museet med sina utomordentligt fina konstskatter — elva av dem stals natten till juldagen för några år sedan men har återfunnits om jag inte är felunderrättad.

Museet ritades av arkitekten Pedro Ramirez Vazques och har fått bäst tänkbara omgivning — den vackra Chapultepecparken som ligger mitt i stan. Man kan säga att det är en lycklig kombination av den precolumbianska världen och det allra nyaste nya.

Indianskatter

Men det är inte enbart omgivningen som är skön, det innehåller också en mängd skatter från de olika kulturer och folk som härskade i landet före spanjorernas erövring — olmeker, zapoteker, mixteker, totonaker, tolteker, chichimeker, maya och så aztekerna som var de sista. Allt är överskådligt ordnat och det är lätt att finna sej till rätta bland alla dessa mer eller mindre kända folkslag. Nu tiden finns en trappa upp.

Solstenen

På museet finns även den berömda solstenen eller aztekiska kalender om vilken för övrigt Octavio Paz skrivit en dikt med samma namn. Aztekerna använde två kalendrar — en vardaglig med 365 dagar fördelade på arton månader om vardera tjugo dagar plus fem som blev över samt en helig kalender om 280 dagar.

Inte att undra på att spanjoren Herman Cortez blev imponerad när han kom med en liten expedi-

tion på bara elva fartyg till staden Tenochtitlan, huvudstaden där Moctezuma härskade — inte Montezuma som han felaktigt kallats tidigare.

De båda kalendrarna, den vardagliga och den heliga sammanföll vart 52:a år vilket firades med väldiga fester och blodiga offer. Då var också aztekernas skräck för mörkrens makter som störst. Människooffren var fruktansvärt omfattande och är beräknade till ca 15.000 årligen — prästerna som skötte avrättningarna kunde bli så trötta att de sjönk ihop — offren skulle nämligen dödas med ett raskt snitt genom bröstkorgen varefter hjärtat skulle lyftas upp mot solen medan det ännu bultade.

För Cortéz blev det en snabb affär — aztekerna hade ingen egentlig struktur på sitt rike och sammanhållningen mellan de olika stammarna var därför lös och lätt att tillintetgöra. Det hade han tagit reda på under sin färd från Kuba. Det behövdes inget "söndra och härska" — landet var redan söndrat.

Cortez och Moctezuma möttes under synnerligen ceremoniella former. Moctezuma hade en rad olika gudar att åkalla men bakom Cortez fanns en enda. Det hade han också varit noga med att pränta in i de indianer han mött under färderna. Aztekerna väntade på en gud som skulle komma och undrade om möjligen Cortez kunde vara den guden? De båda utbytta dyrbara gåvor men efter

bara en knapp vecka tog Cortez sin värd tillfanga.

Skövlades

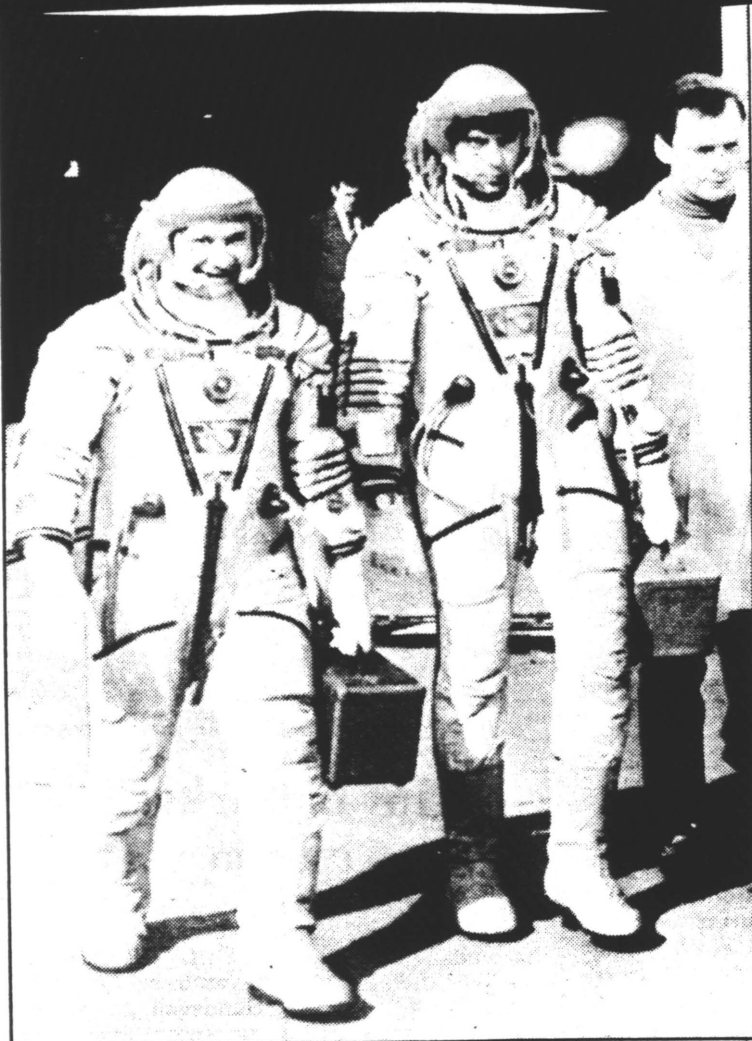
Efter det följde den spanska och kristna girigheten. Det vackra Tenochtitlan berövades sina enorma skatter, staden med sina fantastiska kanaler skövlades och allt som hade med den gamla religionen att göra förkvädes grymt och brutalt. Det tog bara tre månader så var den aztekiska kulturen slagen i spillror. Och solstenen som stod överst i pyramidtemplet dit en trappa förde upp finns på museet.

Av solstens beräkningar kunde man förutse en solförmörkelse. Men inte att de spanska erövrarna skulle komma och göra slut på den aztekiska kulturen i november 1519.

● "Solstenen", den aztekiska kalenderstenen från Tenochtitlán.

□□□ Den tomma, rena och ödsliga rymden? Glöm den. Nu drabbas rymdfärjorna av stenskott och satelliter kolliderar med raketer. Miljoner partiklar far fram i tiotusentals km/tim och perforerar satelliterna. Tappade verktyg och gamla kärnreaktorer tumlar runt ovanför jorden. □□□ Det samlade rymdskrotet från 30 års rymdfärder är nu ett hot mot kommande rymdresor. □□□ Behöver vi skicka upp sopbilar i rymden? Planer finns redan.

• *Rymdfarare på väg upp. Måhända är det verktygslådor de har i händerna. Man har börjat hålla reda på verktygen sedan både kameror och skruvmejslar tappats i rymden och far omkring i tiotusentals kilometers hastighet.*

Foto: Tass

upp till 100 år.

Ett sätt att skjuta upp pro-

blemet till kommande generationer.

Leif Blom/TT

Skitsak stoppar rymd- färjan?

(TT-Reuter) Den pågående amerikanska rymdfärden syftade till att forska i rymdens mysterier. Nu ser det ut som om rymdfärden skulle bli kortare än beräknat genom något mindre mystiskt — stopp i toaletten.

— De har stopp i rören och har ingen rörmokare i närheten, sade flygchefen Randy Stone vid rymdflygstyrelsen Nasa på lördagen.

Rymdfärden har varit otursförföljd från starten. Problemen med avloppsrören kan göra att färden kortas med en dag och att rymdfärjan landar på måndag istället för på tisdag.

Får hålla sig

Astronauterna har nu fått order om att ha på sig de portabla "toaletter" som hör till rymdräkten och att försöka begränsa sina behov. Men problemen gäller också rening av luften och avlägsnandet av den kondens som bildas inne i rymdfärjan.

Rymdfärjan har inte kunnat genomföra några uppdrag på ett år på grund av mystiska bränsleläckage.

Teleskopfel

Några timmar efter det att Co-

lumbia hade startat visade det sig att en av de datorer som behövdes för att laga ett rymdteleskop inte fungerade. Hubbleteleskopet placerades ut vid en tidigare rymdfärd men har fel på skarpeinställningen.

I fredags lyckades man få igång några av de teleskop som ingår i Hubbleprojektet hjälpligt från marken men då upptäcktes istället problemen med avloppssystemet.

INKAS FÖRSVUNNA FÄSTNING.

Där gömdes de utvalda kvinnorna undan conquistadorerna.

I mer än 300 år betraktades historierna om en försvunnen inkastad högt uppe i de peruanska Anderna som föga mer än legender. Det berättades - men ingen trodde egentligen på det - att överlevande av inkadynastin 1530 hade flytt till dessa ogästvänliga bergstoppar för att undgå att falla i de spanska conquistadorernas händer.

Högt uppe i en svacka mellan två bergstoppar skulle inkas ha byggt sin sista tillflyktsort, en ointaglig fästningsstad.

Upptäcktsresande sökte förgäves efter staden. De genomkorsade de vilda urskogarna och kullarna i närheten av berget Machu Picchu, men fann ingenting av intresse och gav till sist upp sökandet, övertygade om att det inte fanns någon sådan stad.

Men Hiram Bingham, en ung biträdande professor i latinamerikansk historia vid Yaleuniversitetet, var fast besluten att visa att de hade fel. Han hade själv gjort flera försök, men hans expeditioner i Anderna hade varit lika resultatlösa som hans föregångares.

I juli 1911 organiserade han en ny expedition. Åtföljd av två kolleger och några indianska medhjälpare gav han sig iväg med mulåsnor uppför Urubambaflodens kanjon för att följa en ny ledtråd. När Bingham och hans följeslagare en regnig morgon satt i lägret och moloket diskuterade om de skulle fortsätta en expedition som verkade dömd att misslyckas dök en plantageägare från trakten upp. Han berättade den gamla historien om en ruinstad som skulle ligga på bergstoppen på andra sidan floden.

Det var bara den ständigt lika optimistiske Bingham som tog honom på allvar. Hans kolleger vägrade att följa med och han gav sig ensam iväg tillsammans med plantageägaren.

De bägge männen och deras mulåsnor tog sig över floden och uppför den 600 meter höga sluttningen, men såg inte skymten av någon ruinstad. Sedan träffade de två indianer, som gav dem vatten och i förbigående berättade att det fanns några gamla hus och murar "alldeles runt hörnet".

Efter så många besvikelser hade Bingham sina dubier, men när han rundat kullen låg den försvunna staden framför honom, och den var mycket ståtligare än han någonsin hade drömt om.

Där fanns ett hundra långa,perfekt byggda terasser av jord som mödosamt burits upp från dalarna,en väldig hängande trädgård uppe i bergen,Semiramis babyloniska trädgårdar i Nya världen. Staden bestod av ett komplex av vita granitbyggnader,som kunde härbergiera två tusen människor och var ointagliga vid anfall nedifrån. Inkas hade sökt en tillflyktsort undan de spanska härarna och skapat den här med egna händer.

Staden var ett byggnadstekniskt mästerverk. Inkas hade transporterat stora granitblock uppför berget utan hjälp av hjul. Inget block var likt de andra,och de oregelbundna byggstenarna hade exakt passats in i varandra som ett jättepussel.

Eftersom inga dokument bevarats,är stadsbornas slutliga öde fortfarande ett mysterium.

Men den sista tiden tycks Machu Picchu underligt nog ha varit en kvinnostad. Vid en expedition några år senare påträffade Bingham grottgravar med 174 skelett,och 150 av dem var kvinnliga. Bingham gav följande förklaring:

Under det autokratiska Inkarikets blomstringstid inrättades speciella skolor i hela riket,där de vackraste flickorna uppfostrades att tjäna den härskande klassen och att biträda vid religiösa riter.

Bingham trodde att dessa flickor,som kallades "De utvalda kvinnorna",vid spanjorernas ankomst fördes till den nya staden,där de kunde fortsätta att tillbedja solen,månen och stjärnorna och bönfalla dem att jaga bort de hatade inkräktarna.

Man tror att staden höll sig levande i fyrtio år,men med åren blev kvinnorna gamla och dog,och männen som vaktade dem lämnade staden. Så småningom återerövrade djungeln Machu Picchu,och ingen fanns kvar som kunde berätta dess korta och gåtfulla historia.

Källa: DET BÄSTA. Otroligt men sant.

Flytande tefat till Eda brunn

Charlottenberg (NWT). Hotellägare Ove Martinsson, Charlottenberg, har sökt lokaliseringstöd till sitt senaste förvärv, Eda Brunn.

Enligt en ansökan till Sveriges turistråd har han satsat 4,8 miljoner kronor på förvärvet av Eda Brunn och därefter utförda markarbeten. Nu vill Ove Martinsson även bygga en utställningslokal i form av ett flygande tefat.

Sveriges Turistråd tänder på den här idén och tillstyrker Mar-

tinssons ansökan.

Samtidig ställer turistrådet vissa krav på bindande avtal med företag så att projektet med museum/utställningslokal ska ge en viss lönsamhet.

Tefatsbyggnaden har ambitionen att fungera dels som en turistattraktion, förutom, genom sin speciella utformning också som ett museum, och dels som en informations- och utställningshall för industri-företag.

Det här projektet beräknas kosta 2,7 miljoner kronor.

Birka – vikingastaden

Den 7 maj i år inleddes den viktigaste arkeologiska utgrävningen i Sverige på över hundra år. Vår första stad, det vikingatida handelscentrat Birka, ska grävas fram under de kommande fem åren.

Under hela sommarhalvåret har ett team från Vetenskapens Värld bevakat händelserna i och utanför den nya "riksgröpen" på Björkö. Detta som inledning till det femåriga samarbetsavtal som tecknades med Riksantikvarieämbetet i våras.

Medan 30 000 besökare vandrat omkring bland Birkas fornlämningar har arkeologerna sakta men säkert grävt fram det ena kvarteret efter det andra, placerade ovanpå varandra i de kulturlager som motsvarar Birkas blomstringsperiod.

Under det femtio kvadratmeter stora schaktet har man hämtat tusentals rester av vikingatida vardagsföremål och ca fyra ton ben som allsammans är slaktavfall från tvåhundra år av vikingatida stadsliv. Strukturer, tomtgränser, stolphål och i bottenkiktet även bryggor, har successivt berättat för oss om livet i vår första stad.

Ur tjugofem timmars material taget under sammanlagt åttio inspelningsdagar har satts ihop ett 55 minuter långt program som sammanfattar sommarens händelser och vad man i dag vet om vikingatidens Birka.

Humlans flykt är ett mysterium

□ Humlor är i förhållande till sin storlek betydligt kraftfullare flygare än det mest perfekta flygplan människan hittills konstruerat. Desto märkligare eftersom humlor enligt aerodynamiska principer egentligen inte borde kunna flyga, deras vingar är för små. Forskare vid universitetet i Cambridge, England, har nu hittat en metod för att mäta hur mycket energi humlorna förbrukar när de flyger. I den mån en jämförelse kan göras förbrukar en människa i vila energi motsvarande en chockladkaka var tredje timme och en per timme vid till exempel jogging. Humlan gör av med motsvarande 120 chockladkakor i timmen. Humlan använder också lika mycket energi oavsett om den flyger i sakta mak eller med toppfart.

Det spökar i gamla Sverige

En ny spökvåg sveper över landet. Det bör alla som går på bio och läser kvällstidningarna ha lagt märke till. Vårt nyvaknade intresse för det övernaturliga och skrämmande märks också på de många boktitlar som kommit ut på detta område.

Det är ingenting konstigt med det. Vi har varit mer eller mindre rädda i alla tider. Det nya i dag är att vi har mer att vara rädda för.

Folklivsforskaren Jochum Stattin hävdar att rädsla är kulturellt betingad. I sin nya bok "Från gastkramning till gatuvåld" redovisar han sina studier om svensks rädsla förr och nu. Förr i tiden var hot och skrämsel viktiga inslag i uppföstran.

Olydiga barn skrämdes med bäckagubben och troll i skogen. I dag är det TV och tidningar som skrämer slag på oss med atom-bomber, miljöförstöring och värstingar i tunnelbanan.

Gamla tiders rädsla lever kvar än i dag i form av skrämmande bokunderhållning och kurser i parapsykologi. Jochum Stattin förklarar att det ligger en njutning i att bli skrämd.

Ätminstone för stunden. Rädslan förlöser oss nämligen från vår oro över mer naturliga ting som fartkontroller, matpriser och Allan Larsson.

Folk har i alla tider skrämt varandra och sig själva med allehanda kusligheter. Besöker man Nordiska Museets folkminnessamling kan man läsa sig igenom över en miljon svenska ögonvittnesskildringar om häxerier, tomtenissar, övernaturliga väsen och gengångare som inte fått ro i sina gravar. Vittnesmål, som får nackhåren att resa sig och huden att knottra sig.

Chefen för folkminnessamlingen, Ebbe Schöön, berättar att han har träffat många människor som upplevt gengångare, varsel och oförklarliga fenomen. Ett vittne har sett en hel tomtfamilj stanna för rött ljus på Ringvägen i Stockholm.

Det kanske mest skräm-

mande är att ingen vet vad som är sant eller osant i sammanhanget eftersom de kända naturlagarna tycks vara satta ur spel. En skrämmande tanke bara det.

Att man bor mitt i stan betyder inte att man går säker för rysliga inslag i tillvaron. Stan är full av tomtar, troll och spöken hävdar de som sett dem. Runt kvarteret från där jag själv bor, på Tomtebogatan, bodde tills helt nyligen en kvinna som under fyra år inte vågade sova med ljuset släckt en enda natt. Det knakade, knäppte och tassade i lägenheten och saker försvann, bl a en tandborste och en klocka som aldrig återfanns. En synsk vän rådde henne att flytta.

Trollbindande spökhistorier brukar annars förknippas med livet på landet. Därför bestämde jag mig för att besöka vårt eget sommartorp en dyster vecka i november i hopp om att få uppleva något som kunde ge mig stoff till denna artikel. Torpet ligger mitt i mörkaste Ångermanland där historier om vät-tar och troll är vardagsmat bland lokalbefolkningen. Torpets förra ägare berättade bl a att hans häst ofta hade flåtor i svansen och manen på mornarna.

För att få ett vittne till eventuella oförklarliga upplevelser tog jag min hustru med mig. Redan vid ankomsten till torpet infriades mina förväntningar av mystiska spår i den nyfallna snön utanför huset. Dessutom var sparkstöttingen i bagarstugan borta. Vår närmaste granne, vars hus vi kan se då vädret är klart, heter Berta. Hon har bott här sedan barnsben och tycker inte att det är något konstigt att skogen är full av oknytt. Hon berättade bl a för oss att det är en missuppfattning att tomtar har röda luvor, för dom är faktiskt grå.

Nånting rörde sig uppe på vinden första natten på torpet. Ett tag lät det som om någon gick och drog en sparkstötting fram och tillbaka, men eftersom det rädde 15 minusgrader utomhus vid tillfället var både min hustru och jag ovilliga att lämna sängvärmen för att gå upp och se efter.

Clas Lewerentz

Himlafenomen

Läste i det sista numret för 1990 av Kvällsstunden om ett himlafenomen iakttaget vid Hallandskusten. Jag har själv upplevt något liknande på Ölandssidan av Kalmarsund. Även om det ser ut att vara något av människan konstruerat så är det bildat i molnformationen. Tänk på åskmoln, regnbåge och norrsken. När man ser Noaks ark formas på himlen är det ruskväder på gång.

Jag har en gång på Öland upplevt norrsken och fann det obehagligt när jag inte var beredd. Tänk att stå i storskogen och allt rör sig tyst. Eller vid vattnet. "Månens silver över vattnet" heter det ju och det ligger mycket sanning däri. Allt det vackra som bildas på långt avstånd och av ljus och moln samt vid rätt tillfälle det har vi gratis och är allt bra mycket värdefullare än allt konstlat. Bara en sådan detalj som när solens strålar kommer fram ur en springa i molnen och träffar vattnet under. Likaså vintersol och mångård är alltid lika tjugande.

Till sist vill jag säga att nr 52 år 1990 av Kvällsstunden var det bästa exemplar någonsin av tidningen. Allt var så har-

moniskt. Beklagat att Hälsning från byn försvinner men så är det, tidens tand tär på allting. Tiderna ändras och vi med dem.

Lars Gunnar Andersson

VITIGT

En elefant och en myra skulle bada i sjön. Elefanten hoppade i först. Efter en stund ropade myran:

- Kom upp ett tag!

- Varför?

- Jo, jag vill se om du tagit mina badbyxor av misstag!

- Har du något foto på dina tvillingar?

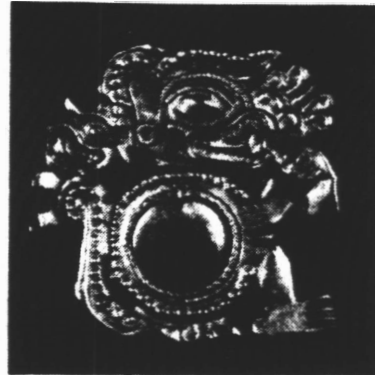
- Javisst, se här!

- Ja, men det syns bara en unge på fotografiet.

- Än sen, den andra ser likadan ut.

Ecuador i centrum

Ecuador står i centrum för vårsäsongen på Historiska museet. 17 januari öppnar Ecuador - jorden och guld, en utställning som redan visats i flera av Europas storstäder.

● Ett hängsmycke i guld och platina från 300 fKr till 800 eKr.

Största delen av samlingarna av precolumbiansk konst med över hundra föremål av keramik och guld kommer från Banco Central del Ecuador i Quito. De äldsta föremålen är cirka 5 500 år gamla. Här är groteska masker, havande kvinnor, figurer med olika sjukdomstillstånd, fantasieggande skulpturer av många slag. En värld av myter och symboler och en rikedom av konststilar. Föremålen visar att Ecuador haft vida kontakter med omvärlden långt före Inkaväldets storhetstid.

I anslutning till utställningen visas dels konsthantverk från dagens Ecuador, dels har museet en rik programverksamhet med många föredrag, musik och hantverksdemonstrationer. Utställningen som arrangerats i samverkan med Ecuadors ambassad och Svenska Institutet, pågår till 10 mars.

Planeten Mars lyser klarare än stjärnorna

Stockholm (NWT). Klarast på himlen just nu lyser inte en stjärna, utan planeten Mars. Under resten av året har vi en ovanligt bra möjlighet att se planeten på stjärnhimlen, och släppa loss fantasin.

Planeten Mars är en spännande företeelse på höstens stjärnhimmel. Den står mycket väl till på himlen, och kan lätt ses molnfria kvällar.

Mars befinner sig den 27 november i opposition. Det innebär att solen, jorden och Mars står på en rak linje. Då är avståndet mellan planeterna som minst, och som en följd av det är ljusstyrkan och den skenbara storleken som störst. Detta är något som inträffar ungefär varannat år.

Lätt att hitta

Under hela november och december är det lätt att se Mars, som är uppe över horisonten hela kvällen och natten. Vid 21-tiden syns Mars i ostsydost, ungefär mitt på himlen. Kring midnatt står Mars rakt i söder. Det är det klaraste lysande objektet på himlen. Den gul-orange färgen kommer sig av att marken innehåller järnoxider.

Mars-oppositioner kan vara olika gynnsamma, d v s Mars kommer olika nära jorden. Som närmast kommer de båda planeterna 56 miljoner kilometer från varandra. Det motsvarar en tredjedel av jordens avstånd

tiil solen. Inte förrän år 2003 blir det aktuellt.

För oss i Norden blir det dock inte så spännande. Den gången syns Mars bäst från det södra halvklotet. Då är de något mindregyrnsamma oppositionerna, som denna, gynnsammare för oss. Planeten står då högt upp på en mörk himmel och är lätt att se. För oss är det här den bästa Mars-oppositionen på de närmaste 22 åren.

Säkra på liv

Planeten Mars är vår näst närmaste grannplanet i solsystemet, och den har varit känd så länge människan tittat på himlen. Den är hälften så stor som jorden, och har två små månar, som närmast kan beskrivas som oregelbundna klippstycken. Troligen är de asteroider som fångats in långt efter det att Mars, och de övriga planeterna, bildades.

Under 1800- och början av 1900-talen trodde sig flera astronomer se mörka linjer som bildade mönster, när de studerade Mars genom sina teleskop. Något man tolkade som kanaler och andra formationer. Numera anses detta förklaras med att det var en optisk synvilla.

Många har varit övertygade om att det fanns liv på Mars. 1901 utfästes en belöning på 100.000 francs till den förste som kunde få kontakt med utomjordiska varelser. Mars undantogs, för det ansågs för lätt!

SOLSYSTEMETS TYSTA VANDRARE HAR SLAGIT NER PÅ VÅR PLANET SEDAN TIDERNAS BEGYNNELSE. KOMMER MÄNSKLIGHETEN ATT ÖVERLEVA NÄSTA KOLLISION?

BLIR ASTEROIDERNA JORDENS BANE?

Av Lowell Ponte.

Den passerade tyst genom oktobernatten och efterlämnade bara ett svagt, ljus streck på den fotografiska plåten i teleskopet. Astronomen Karl Reinmuth vid Heidelberguniversitetet i Tyskland studerade banan för denna himlakropp, senare döpt till Hermes, som for förbi jorden 1937 med en hastighet av ca 35000 km/t. Han beräknade att den hade missat jorden med mindre än dubbla avståndet till månen - en hårsman med astronomisk måttstock.

Hermes är en av asteroiderna, små planeter med en storlek och form som gör att man ofta kan kalla dem "flygande klippblock". Men till skillnad från andra planeter kretsar asteroiderna i oregelbundna banor som korsar jordens egen bana runt solen. Detta innebär att de kan kollidera med vår planet.

Om asteroiden Hermes hade träffat oss, skulle kollisionen frigjort energi motsvarande 100 000 megaton. Ändå har Hermes bara en diameter på ca en km. Om en tio gånger så stor asteroid träffade oss, skulle det innebära slutet för den värld vi känner. Jordens mantel skulle vibrera som en kyrkklocka, så att jordskalv och tidvattensvågor utlöstes. Stoft och rök, eller vattenånga (oberoende på om asteroiden slog ner i vatten eller på land) skulle förorena atmosfären i årtal. Detta skulle förändra jordens klimat och medföra döden för miljarder levande varelser.

Jorden har överlevt många mindre smällar av asteroider. För 300 miljoner år sedan åstadkom en asteroid en 13 km vid krater 10 mil söder om dagens Chicago. En annan, drygt 35 km i diameter, döljs under majsfälten kring Manson i Iowa. Totalt har man funnit omkring 100 asteroidkratrar runtom i världen.

KOSMISKT FLIPPERSPEL. Asteroiderna kommer från asteroidbältet mellan Mars och Jupiter, där det finns mer än tio miljarder fragment i storlek från dammkorn upp till den största asteroiden, Ceres, med en diameter på nära 1025 km.

Den amerikanske astronomen Daniel Kirkwood observerade för mer än hundra år sedan att asteroidbältet är indelat i olika regioner. Mellan varje region finns en mystisk lucka, numera kallad Kirkwoodlucka, ungefär som mellan sångerna på en LPskiva. År 1982 upptäckte matematikern Jack Wisdom att gravitationskrafter från Jupiter och andra ställen skapar ett "kosmiskt flipperspel". En asteroid som förirrar sig ut i en Kirkwoodlucka kommer förr eller senare att slungas in mot solen. Och en av fem asteroider som slungas iväg på detta sätt skär förr eller senare jordens bana.

RESTER FRÅN BEGYNNELSEN. Kan asteroiderna vara spillrorna av en planet som av någon anledning har förintats? Den teorin har framkastats, men har inte många anhängare idag. En del forskare tror i stället på en annan förklaring till asteroiderna. För omkring 4,6 miljarder år sedan förtätades planeterna ur virvlande moln av stoft och heta gaser. Medan de kretsade kring solen, drog deras gravitationskrafter till sig flera fragment. Solsystemet rensades långsamt, överallt utom i asteroidbältet, där gravitationen från Mars och Jupiter var för svag, och där fragmenten aldrig kom tillräckligt nära varandra för att bilda en enda stor planet. Enligt denna hypotes är asteroiderna rester från skapelsens tid.

Många forskare har också accepterat en teori som en gång tedde sig som vilda fantasier, nämligen att jorden för 65 miljoner år sedan träffades av en stor asteroid med en diameter på 10-15 km. Kollisionen utlöste jordskalv och tidvattensvågor, väldiga vulkanutbrott och skogsbränder. Tontals med stoft och pulvriserad sten slungades upp i atmosfären, och svävade där i flera år och stängde ute en del av solljuset. Temperaturen sjönk under fryspunkten i stora delar av världen, en ren istid inträdde snabbt, och i kylan och mörkret dog massor av både djur och växtarter ut. Världen förändrades för alltid och de stora dinosauriernas tidsålder var slut.

Vi kan se på denna asteroidkollision för 65 miljoner år sedan som en mycket tursam händelse för oss, för den och andra kollisioner formade den värld vi känner idag och banade vägen för människans framgång som art. Hade inte asteroiden kommit, hade kanske de jättelika reptilerna fortfarande härskat på jorden.

ETT ÖGA PÅ HIMLEN. Den 30 juni 1908 for ett glödande föremål fram över himlen ovanför den sibiriska skogen och exploderade med en kraft som motsvarade en vätebomb på tolv megaton. Smällen var så kraftig att den märktes ända borta i England. Tryckvågen vräkte omkull vartenda träd inom åtta mils radie. Stoft och spillror spreds över hela världen och sänkte temperaturen på norra halvklotet med ca 0,3 grader Celsius.

Orsakades den enorma explosionen i Tunguska av en gammal kometkärna eller en asteroid? Vetenskapsmännen diskuterar frågan fortfarande. En viktigare fråga är enligt Eugene Shoemaker vid USA:s geologiska undersökning att vi löper 12 till 40 procents risk att en liknande kollision ska inträffa under de närmaste 75 åren.

En rådgivningsgrupp inom NASA diskuterade 1980 teorin om dinosauriernas öde och riskerna för att en liknande kollision skulle kunna utplåna mänskligheten. Kanske skulle asteroider som utgör ett hot kunna spåras med den teknologi vi har i dag, så att vi skulle kunna vidta åtgärder för att skydda oss, resonerade man.

Vid Palomarobservatoriet håller en grupp forskare knutna till California Institute of Technology på att söka efter sådana asteroider. Forskargruppen leds av Eleanor Helin, och en vecka var månad fotograferar man himlen med ett midvinkelteleskop. Sedan jämför man negativerna på jakt efter bilder av nya asteroider.

Vad skulle vi kunna göra för att rädda oss undan en kollision med en asteroid som är stor nog att skaka jorden? Professor Paul Sandorff vid Massachusetts Institute of Technology lade 1967 fram just det problemet för sina studenter. Hur skulle de rädda jorden undan en kollision med asteroiden Ikaros, som är ungefär en och en halv km i diameter, om den skulle slå ner inom ett halvår? Studenternas förslag var att skjuta upp kärnvapenbestyckade robotar, som skulle fås att explodera nära asteroiden så att den ändrade kurs. Experter som granskade studenternas lösning bedömde att den hade 90 procents chans att lyckas.

Somliga forskare hävdar att även asteroider med en diameter på 10 meter borde bringas ur kurs om de kommer närmare jorden än månen, eftersom den explosion som en kropp av denna storlek orsakar är fullt jämförbar med en atombombsexplosion. Den 9 april 1984 observerade t ex besättningen på ett japanskt flygplan ett svampmoln som var 20 000 meter högt och 300 km i diameter.

Piloten fruktade att de hade flugit igenom ett radioaktivt moln och landade på en amerikansk flygbas i Anchorage, men vid mätningar fann man inga spår av strålning. Två specialister drog slutsatsen att planet hade sett ett glödande moln som orsakats av en meteorexplosion.

Risken för att jorden ska träffas av en asteroid i år är fullt verklig, men också mycket liten. Enligt Shoemaker kolliderar en asteroid som har samma explosionskraft som Hermes med jorden ungefär en gång på 100 000 år. En asteroid med 25 meters diameter, som frigör en explosionskraft motsvarande en bomb på ett megaton, tränger in i jordatmosfären i medeltal en gång på 30 år.

FLYGANDE GULDGRUVOR. En spelare skulle kanske säga att den risken inte är något att bekymra sig för. Men kanske skulle samma spelare vara intresserad av asteroider som flygande guldgruvor. En enda högvärdig nickel-järnasteroid med 1000 meters diameter skulle med dagens metallpriser ge upp till fyra biljoner kronor. Förutom järn och nickel kan asteroider innehålla rikliga mängder guld och platina. En del av dessa mineralrika asteroider har banor som ligger så nära jordens, att de är lika åtkomliga som månen och skulle kunnas förvandlas till rymdstationer.

Forskare vid Arizona Center for Space Resources har utvecklat metoder för att med hjälp av robotar utvinna metaller ur asteroider i rymden. Samtidigt har NASA planerat asteroidpassager för den mycket försenade rymdsonden Galileo. Sovjet har långt framskridna planer för sonder till asteroiderna, och i början av 1990-talet räknar Europa med att kunna sända iväg en sond till asteroiden Vesta, som ligger 160 miljoner km bort.

En asteroid kanske blev en gravsten över de dinosaurier som en gång behärskade jorden. Vår uppgift är att förvandla asteroiderna till fotfästen för djärva kliv mot mänsklighetens framtid bland stjärnorna.

Källa: DET BÄSTA.

7 INGE OCH LISBETH ÄR ÖVERTYGADE:

"Visst har vi besök av utomjordingar!"

Källa: Hemmets Journal nr 45, 1992...

På sin utsiktsplats på ett 75 meter högt berg har Inge och Lisbeth Falk fin utsikt över det mycket UFO-täta området. Kameran står uppriggad så att de ska kunna ta ännu fler bildbevis.

Vid något tillfälle när kameran inte hann med gjorde Inge den här målningen av ett av de UFO:n han och Lisbeth fick se på nära håll.

Möte med
DET OKÄNDA

Inge Falks egna bilder visar märkliga ljusfenomen som inte kan förklaras med hjälp av "normala" luftfarkoster.

● Inge och Lisbeth Falk var inte speciellt intresserade av UFO. Förrän märkliga saker började hända 1988. Först var det historien med den döda älgen, sedan hade Lisbeth själv en omvälvande upplevelse. Nu har paret Falk samlat på sig massor av observationer och t o m tagit ett flertal bilder av fenomenen. Dömsjälva...

Har Inge och Lisbeth Falk lyckats fånga rymdskepp från främmande civilisationer på bild? Själva är de övertygade om att så är fallet. De färgsprakande föremålen på deras egna bilder har inte kunnat förklaras på annat sätt. Flygplan, satelliter, ballonger och annat som brukar färdas på himlen ser inte ut som föremålen på deras fotografier. — Vi tror att vi är föremål för intresse från utomjordiska civilisationer, säger de.

Fram till för några år sedan hade Inge och Lisbeth aldrig brytt sig om UFO eller flygande tefat, även om Inge hade hört talas om fenomenet under nära tio år som militär flygtekniker på F 11 i Nyköping.

— På flottiljen ägnade vi oss åt spaning efter främmande farkoster i lufrummet, säger han. Därför har jag en viss vana vid att bedöma vad det är som rör sig i luften och att fotografera flygande föremål. Men jag kunde aldrig tro att jag skulle få

uppleva sånt här själv.

49-årige Inge och 55-åriga Lisbeth bor i en gammal nedlagd skola i närheten av Göta fem mil norr om Göteborg. I undervåningen finns en liten fabrik som de driver själva. De tillverkar bl a papperspåsar och filter till svetsanläggningar. Lisbeth målar också tavlor och gör tygapplikationer.

Första gången de kom att intressera sig för UFO-fenomenet var 1988. Det var då den mystiska döda älgen hittades på Halleberg. Den hade slagits ihjäl av osynliga och hittills okända krafter. Djurets höftleder var brutna, krossade. Dessutom blev benknotorna gröna efteråt.

Den döda älgen var inte tjuvskyttars verk och knappast offer för ett blixtnedslag. Det spekulerades i att besättningen i ett rymdskepp helt enkelt hade lyft upp älgen i sin farkost och sedan släppt ner den efter att ha studerat den.

— Samtidigt blev det rubriker i tidningarna då flygledarna på flygplatsen i Trollbättan rap-

porterade att de sett flygande fenomen. Allt kunde inte vara fantasier, säger Inge.

Lång ljussvans

Det skulle inte dröja länge innan paret Falk fick sin första dramatiska upplevelse av samma art — och det alldeles utanför det egna huset.

— Jag satt och såg en spännande film på teve, berättar Lisbeth. Inge hade gått och lagt sig. Mitt i filmen blev det strömavbrott. Exakt tio över elva slocknade teven.

— Nästa kväll var jag ute med hunden precis vid samma tidpunkt. Jag hann nästan inte utanför dörren förrän jag såg en stor farkost komma glidande över huset. Den kom söderifrån och framme vid huset svängde den i rät vinkel österut över bergen.

Lisbeth väckte Inge som hann öppna fönstret precis då farkosten ändrade kurs.

— Då såg jag att det var två farkoster som gled fram sida vid sida. Vi bedömer att de var uppåt 200 meter långa. Det lyste om dem och det dallrade av joniserad luft runtom. Inne i skenet fanns något runt med kupoler. Efter farkosterna fanns en lång ljussvans.

Någonskräck kände de inte.

— Nej, tvärtom, säger Lisbeth. Det var vackert! Resten av natten var som förtrollad. Vi kände att vi fått se ett rymdskepp med egna ögon. Sedan dess har Lisbeth och Inge haft många upplevelser av samma art.

— Efter den första händelsen var det lugnt en längre tid. Men nu har vi gjort så många iakttagelser av lysande farkoster på natthimlen att vi slutat räkna dem. I somras såg vi något så gott som varendra natt.

Inge och Lisbeth har två observationsplatser. Den ena är ett 75 meter högt berg i närheten och den andra är den gamla byvägen mellan Göta och Lödöse.

— Farkosterna kommer alltid mellan klockan 24 och 02. De kommer ofta österifrån, passerar över vårt hus och fortsätter över riksväg 45 och Göta älv för att försvinna mot Västerlanda, Lilla Edet eller trakterna av Kungälv och Stenungsund.

De påstår sig också ha fått svar på ljussignaler från farkosterna.

— När vi blinkade med vår starka ficklampa fick vi liksom fotoblixtar tillbaka. För oss råder det ingen tvekan om att vi har fått kontakt med främmande civilisationer. Eftersom farkosterna finns, måste det ju också finnas någon som kör dem...

Som en centrifug

Inge och Lisbeth har skaffat sig en avancerad utrustning för att dokumentera sina iakttagelser: en Hasselbladskamera med ljusstarkt 500-millimeters teleobjektiv, en förnämlig videokamera och ett par äldre småfilmska-

En kväll besökte de en god vän och hans familj i Kungälv.

— När vi satt ute på altanen i mörkret såg jag några orange lyktor ett stycke bort, berättar Inge. Det var väl belysningen från fotbollsplanen, trodde vår värd. Men helt oväntat började lyktorna röra sig och steg så småningom upp i luften. Farkosten svävade sedan iväg över Kungälv. Den stod stilla ett tag över polisstationen innan den försvann bortom horisonten.

Den 23 juli hände något utöver det vanliga. Vid tvåtiden skulle Inge gå och titta till hästarna i stallet.

— När jag kom ut i trapphuset såg jag ett kraftigt ljus på himlen som rörde sig mot huset. Jag väckte Lisbeth för att hon skulle komma upp och titta. Farkosten gled iväg över huset och ställde sig sedan en stund över riksväg 45.

— Jag hämtade min nattkikare och kunde se konturerna av farkosten. Den såg ut ungefär som en spårvagn eller en långsmal helikopter kropp. Längs sidan löpte en fönsterrad. Över och under farkosten fanns ett blått blinkande ljus.

— Det märkligaste var ljudet från motorn, fortsätter Inge. Det lät ungefär som centrifugen

till en tvättmaskin som är i obalans — ett väsande ljud med enstaka skramlande läten.

Natten därpå, berättar Lisbeth och Inge, utbröt ett formligt fyrverkeri på himlen. Fyra ovala orangefärgade föremål och ett stort gult ljus spelade upp en färgsprakande föreställning ovanför dem.

— En kväll lite senare stod vi och ytterligare tre personer på berget. Då kom en skiva blixtnedslag snabbt flygande genom dalen. Den var omgiven av ett blått sken, den hade ljussvans och gav ifrån sig ett kraftigt fräsande ljud. Vi såg den allihop innan den släckte ner och försvann.

Bara uppvisning

Paret Falk tror att varelser från andra civilisationer gör sina besök på lagom avstånd från jorden för att vänja oss människor vid tanken på deras existens.

— Ännu så länge visar de bara upp sig. Det är ren show, tror Inge. Förmodligen kommer vi att få närmare kontakt med dem längre fram.

Lisbeth och Inge har läst en hel del vetenskapliga rapporter — främst från USA — om tefatslandningar och kontakter mellan påstådda utomjordingar och människor. Men de vågar inte spekulera i vad farkosterna har för ärende och om varelserna är vänligt stämda mot oss.

— Men varför skulle de vilja oss något ont? De har ju också varit försiktiga hittills...

De foton som Inge Falk tagit

under sommaren har bl a studerats av Gösta Bergström, västsvensk kontaktman för Riksföreningen UFO-lufterstrumbevakning. Till yrket är Bergström fotograf. Han anser att fotografierna är bland de skarpaste som tagits av oidentifierade farkoster i Sverige. UFO-forskarna utesluter att bilderna föreställer kända föremål från vår jord.

Just i Götaälvdalen och inom några mils omkrets har mängder av rapporter lämnats av allmänheten till UFO-föreningen under tiden maj-september i år. Iakttagelserna har gjorts främst i Kungälv, Göta, Lödöse, Stenungsund, Vänersborg och Nossebro, Lilla Edet och på Hisingen. Samtidigt har iakttagelserna i Dalarna och Värmland minskat.

— Kanske har utomjordingarna bara sökt sig till nya trakter, säger Inge Falk fundersamt och tillägger att han och Lisbeth nu bara hoppas på en sak:

— Efter allt vi sett längtar vi efter att få vara med om en landning. Det vore intressant att se hur varelserna ser ut. Vi tycker ju att vi nästan är lite bekanta med dem... ■

ODÖDLIGHET ÅT EN FARAO .

Hela Egypten fick slita för Cheopspyramiden.

Egypten kan ge prov på märkliga ingenjörsslagverk, både från forntid och nutid. Ingenting kan åskådliggöra denna femtusenåriga länk mer dramatisk än den stora Cheopspyramiden från omkring år 2700 f.Kr. och den internationellt organiserade aktionen för att rädda klipptemplen i Abu Simbel undan Assuandammens stigande vatten på 1960-talet.

Den stora pyramiden är lika hög som en modern 42-våningsbyggnad och täcker mer än fem hektar av öknen.

Inne i detta solida stenmonument skulle man kunna placera S. Pauls-katedralen och Westminster Abbey i London, Peterskyrkan i Rom och katedralerna i Florens och Milano. Den innehåller så mycket sten att det skulle räcka till att bygga en lång mur runt hela Frankrikes gränser.

KANALER I KLIPPAN.

När det gamla Egyptens ingenjörer började bygga denna väldiga stenkonstruktion måste de först skapa en absolut horisontell yta för grunden. De klarade detta genom att hugga ut kanaler i klippan, fylla dessa med vatten och sedan, en lugn dag, mäta vattenlinjen.

Med hjälp av detta enorma vattenpass högg de sedan klipporna ner till vattenlinjen.

Oräkneliga tusental murare, stenhuggare och transportarbetare slet och släpade i 30 år för att bygga farao Cheops grav på Gizehplatån.

Byggstenarna varierar i vikt från 2,5 till 15 ton och deras antal uppgår till den imponerande siffran 2,5 miljoner.

Ändå hade de män som högg ut dessa stenblock inga andra tekniska hjälpmedel än hävstången, runda stockar och det lutande planet (hjulet blev inte känt i Egypten förrän 800 år senare).

Utan att ha tillgång till några tillförlitliga mätinstrument uppnådde egyptierna en häpnadsväckande exakthet.

Pyramidens hörn är nästan perfekta räta vinklar, och dess sidor vetter exakt mot kompassens fyra väderstreck - norr, söder, öster och väster.

Det gamla Egyptens arkitekter utnyttjades med största sannolikhet astronomiska observationer för att lyckas med det konststycket.

Ursprungligen var byggnaden täckt med block av vit, polerad kalksten. Några få av dessa block, som finns bevarade nära pyramidens bas, visar sig vara så exakt huggna att man inte kan få in ett papper mellan dem.

Uppförandet av Stora pyramiden var ett synnerligen välorganiserat arbete.

Från Nilen, en knapp kilometer därifrån, lät man bygga en broväg av sten som långsamt sluttade upp mot platåns rand.

Bara den brovägen tog nära tio år att bygga. Uppför den drog arbetarna enorma stenblock på träslädar med hjälp av tjocka, starka rep av flätad vass.

KÄRNAN.

Stenhuggarna arbetade på tre olika platser i Egypten, långt från varandra. Stenen till pyramidens kärna höggs ut ur den grova ökensandstenen i själva Gizehområdet.

Från Nilens östra strand kom den kalksten som användes till ytterhölje. Graniten som beklädde de inre gallerierna och gravkammaren höggs ur bergen vid Assuan vid Nilens första katarakt och fördes 1.000 kilometer nerför floden på stora pråmar - ett fantastiskt företag.

Stenhuggarna vid Assuan använde klubbor av dolerit, ett mineral som är hårdare än granit, för att grovt hugga till granitblocken.

På byggplatsen gav sedan andra stenhuggare blocken deras slutliga form och man polerade dem även blanka med slipmedel.

FLYTANDE MURBRUK.

Arbetslag drog blocken uppför en lång ramp för att få dem på plats. Rampen slutade där det sista stenlagret hade utlagts, och där lät arbetarna varje block glida in på en bädd av flytande murbruk, som också gjorde tjänst som glidmedel.

Allteftersom pyramiden växte, förlängdes rampen. Lutningen måste nämligen hela tiden förbli densamma för att man skulle vara säker på att pyramidens dimensioner blev korrekta.

Utlärda yrkesmän var sysselsatta året runt. Men de icke utlärda - som egentligen var jordbrukare - arbetade på bygget bara tre månader på året, på hösten, då Nilen hade sin årliga översvämning och de ändå inte kunde arbeta på fälten. De var omkring 100 000.

Några av arbetslagens och uppsyningsmännens namn har bevarats målade på kalkstensytorna.

FRÅN TOPPEN OCH NEDÅT.

När den inre kärnan var klar var pyramiden från en sida nästan helt dold av rampen.

Den slutliga uppgiften - att täcka pyramiden med kalksten - påbörjades uppförifrån.

Allteftersom ytterskiktet blev klart, togs ramperna bort stegvis, tills det ögonblick kom då det stora byggnadsverket stod klart på ökenplatån i sitt skimrande vita hölje.

I hjärtat av pyramiden drygt 42 meter ovanför öknens yta och ännu längre under pyramidens topp, ligger faraos gravkammare, ett rum klätt med polerad granit.

I kammarens ena ände, nedsänkt i golvet, stod en stensarkofag avsedd att bli den sista viloplatsen för farao Cheops mumie.

SINNRIK INGENJÖRSKONST.

Stora galleriet, som förde till gravkammaren, är ett förnämligt stycke ingenjörskonst, avsett att lösa problemet med att för all framtid försegla faraos sista vilorum. Kraftiga stenblock placerades på galleriets golv, vilande på tillfälligt uppförda timmerstöttor.

När den praktfulla begravningsprocessionen hade följt Cheops döda kropp till pyramiden, lossade arbetarna de stora stenblocken, som gled ner utför det sluttande golvet i galleriet och proppade till ingången.

Arbetarna räddade sig undan genom en nästan vertikal tunnel som sedan förseglades. Den döde faraon troddes därmed vara i säkerhet för inkräktare för all framtid.

DEN PLUNDRADE GRAVEN.

Men under de följande århundradena skulle människan visa att hennes färdighet i att plundra forna kungars gravar är minst lika stor som hennes färdighet i att bygga dem.

På 800-talet e.Kr. bröt arabiska arbetare en tunnel genom pyramiden. De fann emellertid bara en plundrad gravkammare.

Senare berövade arabiska härskare pyramiden det mesta av det glänsande kalkstenshöljet, som de använde till sina moskebyggen.

Ikke desto mindre är Cheopspyramiden en av de få av de omkring 80 uppförda pyramiderna som i stor utsträckning har bevarats i sitt ursprungliga skick, trots att den i hundratals år har utsatts för plundring och för hårda väderleksförhållanden.

Cheopspyramiden förblir ett monument över människans skaparkraft - och hennes längtan efter odödlighet.

Källa: DET BÄSTA. Otroligt men sant.

Utomjordingarnas gröna "gloria" avslöjar dem.

En ny "Strålkamera" gör chockerande avslöjanden:

Fysikern Hugo Kornhelm.

Foto: SPS

När forskarna provade hur deras nya "strålkamera", som framställdes för att ta bilder i rymden fungerade, gjorde de en fantastisk upptäckt. Inte mindre än 76 individer har

UTOMJORDING- ARNA FINNS MITTIBLAND OSS!

En serie märkliga fotografier ger chockerande bevis på att det finns utomjordingar överallt. Men de syns bara på fotografier där ett starkt, grönt ljussken framträder runt deras huvuden!

de fotograferat och de är övertygade om att samtliga är utomjordingar. Fotografierna togs i en stor europeisk huvudstad, men forskarna misstänker att utomjordingar nästlat sig in i sin människoskepnad över hela världen. Inte minst i USA.

– De här individerna avslöjas lätt i stora folksamlingar, förklarar fysikern Hugo Kornhelm i Geneve, som varit med och framställt kameran.

– Deras huvuden omges av ett svagt grönt sken som förmodligen är en slags strålning.

– Det märkliga är att vi inte lyckats spåra en enda av de här individerna. Vi kan hitta nästan vilken människa som helst som syns på våra fotografier, men vi har inte lyckats spåra en enda av dessa "lysande" individer.

Hugo Kornhelm och hans kollega Max Vanderhauser upptäckte kameran märkliga förmåga att avslöja utomjordingar av en ren slump. Den sofistikerade apparaten har designats för rymdändamål, som en slags spårhund och den är gjord för att ta upp strålning från objekt som tillverkats på jorden.

Tröt den som vill ...

På en resa från Geneve till Oslo tog Max Vanderhauser en serie testfotografier på en flygplats sedan kameran blivit skadad under resan. Kameran fungerade bra – tillräckligt bra för att fotografera de konstiga "gloriorna" runt vissa individers huvuden.

– Först hade vi ingen aning om varför dessa gröna aurer var synliga runt

vissa individer, säger Hugo Kornhelm. Men med hjälp av den lokala polisen försökte vi hitta dem för att undersöka om de blivit utsatta för någon sorts strålning i sina hem eller på sina arbetsplatser.

– Vi letade i månader för att hitta de här människorna, men de hade försvunnit i tomma intet. Och inte nog

med det, det finns inga tecken på att de någonsin funnits.

– Vi har inga bevis på att utomjordingarna är här för att skada oss, men det är skrämmande ändå. De gömmer sig bland oss och vi har ingen aning om vad de vill.

Ha sällskap kanske?

Av B Dexter/Christine Lindsjö

Och vad säger sierskan Saida om UFO ... ?

Var det ett UFO jag såg på natten?

Kära Saida!

På sensommaren 1992 kom jag körande med min långtradare mitt i natten. Då fick jag se ett grönt ljussken som såg ut som ett trafikljus. Men det var bara övre delen av det som jag såg. Det kom från Göteborgshållet och gick mot Mariestad på cirka 400 m höjd. Det gick saktare än ett sportflygplan.

Min nyfikenhet gjorde

att jag stannade klockan som då var fyra minuter i två på natten. Jag stängde av motorn och hoppade ur bilen. Det hördes inte ett ljud och jag hann bara följa skenet under en kort tid.

Samma natt ringde jag till Sätenäs flygflottill men kunde inte få en förklaring. Personalen där var emellertid mycket intresserad av vad som hänt. Platsen där detta

hände var i närheten av Trollhättan.

Bert

Bäste Bert!

Ljusskenet som du såg var troligen vad man kallar ett UFO. Jag har fått många brev från människor som upplevt liknande sken som du just i Bohuslän, Dalarna och trakterna däromkring. Det bevisar bara att det finns fler än jordens invånare i universum.

Saida

Mystiskt sken ute på gården

Bäste Saida!

För fem år sedan köpte vi en liten villa strax utanför Kumla. Vi trivs, för här är så naturskönt med skog och gården. Dessutom får vi se rådjur och harar på nära håll. Men nu har jag sett något som jag inte har någon förklaring till.

Strax efter jul såg jag ett ljussken mitt på gården utanför vårt hus men tänkte inte så mycket på det. En månad senare fick jag se samma sken fast då vid dikeskanten. Det var vid sjutiden på morgonen när min make låg och sov och min dotter åkt till jobbet. Om det vore gaslägor så skulle det väl flamma något, men det var ett klart sken. Jag undrar så var det var jag såg och om det var farligt?

Ingegerd

Bäste Ingegerd!

Vad jag kan se så var det ett UFO du såg. Det har rapporterats många UFO-fenomen just kring de trakter där du bor. Det är absolut ingenting farligt utan något som vi får vänja oss vid att se mera av. Var glad för att du fick uppleva det.

Saida

EN RIKTIGT GOD OCH SKÖN SOMMAR ÖNSKAR VI ALLA!

13 RÄTT

24
1

Svar

1. Vad hette uppfinnaren av V1 och V2 raketerna?
2. Vad hette den berömda rapporten som 1966
utgjorde höjdpunkten av ett utfört arbete
som tog 2 år för ett team att forska i ?
3. Vad heter dalen i Norge där så många
ljusfenomen har observerats?
4. Vad hette den Amerikanska president som lämnat
en UFO-rapport och tillkännagivit att utreda
UFO-frågan men NASA sa nej?
5. Var kan man se ett USO?
6. Vad hette H.G.Wells rymdfilm som i en radio-
version skrämde en hel världsdel?
7. En illustrerad plakett medföljde NASA:s
rymdskepp pioneer 10. Vilket år?
8. Vad hette den astronom i USA som var chef vid
"Center för UFO-studier" samt arbetade som konsult
för "projekt Blue Book" ?
9. Från vilket land kommer UFO-tidningen
"Flying Saucer Review"?
10. Hur många år har planeten PLUTO på sig att
runda solen?
11. Hur många kilometer i sekunden går ljuset?
12. Vem var människa nr 2 på månen?
13. Vad hette den Amerikanska sond som den 20 juli
1976 landade på Mars?

Skicka in lösningen till Västerbergslagens UFO-förening Box 99
777 01 Smedjebacken. Priser för flest rätt.

Uppgifterna är hämtade ur Bokoramaserien: Det Oförklarliga.